

Habakuk

Algemeen:

Habakuk is in vele opzichten een heel bijzonder boek. Normaal gezien staan in de boeken van de profeten de woorden van God en is de profeet de spreekbuis van God naar het volk toe. In dit boek ligt dit echter anders. Het toont ons de worstelingen van de profeet, de strijd en vragen van de profeet en de relatie die hij heeft met God. In vele opzichten is Habakuk een heel praktisch en actueel boek.

Over de profeet Habakuk weten we zeer weinig. Zijn naam betekent “omarming” of “hij die van harte liefheeft”. In zijn boek leren we hem kennen als een hartstochtelijk, bewogen man met een grote belangstelling voor het wereldgebeuren. Habakuk heeft een heel vertrouwelijke omgang met God, biddend stort hij zijn hart uit voor God en wacht op Zijn antwoord.

Het boek beschrijft drie fasen in het geloofsleven van Habakuk.

1. verbijstering: zijn geloof wankelt (Hfst.1)
2. doorzicht: zijn geloof waakt (Hfst.2)
3. volharding: zijn geloof vertrouwt, aanbidt (Hfst.3)

Een groot gedeelte van dit boek bestaat uit een dialoog tussen Habakuk en God. Het gebed in hoofdstuk 3 is een lied met meer coupletten, om in de tempel te zingen. Enkele uitleggers vermoeden daarom dat Habakuk als Leviet in de tempel diende.

Tijdvak:

Het noemen van de aanstormende Chaldeeën (1:6) is de sleutel om het historisch kader te bepalen. De wereldmacht Assyrië was door de ondergang van Ninevé ten dode opgeschreven. De veroveraars, de Chaldeeën, probeerden met alle middelen het hele rijk te veroveren. Nebukadnessar versloeg Farao Neko, die het tegen de Chaldeeën had willen opnemen (650 voor Christus) en rukt nu met zijn leger Azië binnen. Hulpeloos werd Jeruzalem overgeleverd aan Nebukadnessar. Koning Jojakim (609-597) onderwierp zich aan de Babyloniërs en werd hun Vazal. Het boek Habakuk kunnen we dus situeren aan het einde van de Assyrische overheersing en aan het begin van de Babylonische overheersing (605 voor Christus). De verzen 3-5 van het eerste hoofdstuk geven heel duidelijk de situatie weer in Jojakims tijd, zoals opgetekend in 2 Kon. 24. Habakuk was tevens een tijdgenoot van Jeremia. Na Habakuk kwam de profeet Daniël.

Schrijver:

Nergens wordt de schrijver van het boek Habakuk genoemd. Daarentegen vinden we ook nergens een reden om niet aan te nemen dat Habakuk zelf de schrijver van zijn profetisch geschrift is. We kunnen met stelligheid aannemen dat het boek geschreven werd voor Jojakims onderwerping. Mogelijk schreef Habakuk zijn geschrift zelfs onder Koning Josia (640-609). Het

canonieke gezag van het bijbelboek is nooit betwijfelt. Vele citaten uit het nieuwe testament bevestigen dit: Hand. 13:41, Rom. 1:17, enz.

Boodschap:

De boodschap van het boek Habakuk is tweeledig:

1. Een boodschap van gericht:
God kondigt de onstuitbare inval van de Chaldeese legers aan, die als een zondvloed Israël zullen overstromen. Habakuk kan niet begrijpen hoe God zo iets kan toelaten en waarom God een zeer goddeloos volk gebruikt om Israël te straffen.
2. Een boodschap van troost:
Gods antwoord is: “De rechtvaardige zal uit geloof leven”. Te midden van ongerechtigheid, afval en loutering is vertrouwen op de Heer de enige redding.

Praktische toepassing:

De gelovige kent tijden van onzekerheid en twijfel. Zulke noodsituaties bepalen ons echter bij ons geloof en ons vertrouwen in God. God antwoordt niet op al onze vragen: ‘Hoe lang?’, ‘Waarom?’. In tijden van diepe nacht verlaat Hij ons echter niet, Hij schenkt een belofte waaraan ons geloof zich kan vastklemmen.

Bijzonderheden:

De sleuteltekst van Habakuk is: ‘De rechtvaardige zal door zijn geloof leven’(2:4).

Dit vers is zo rijk dat er drie nieuwtestamentische brieven voor nodig zijn om dit vers te verklaren! Het thema van Romeinen is ‘rechtvaardigheid’ en hoe men rechtvaardig wordt in de ogen van God (Romeinen 1:17), Galaten vertelt ons hoe de rechtvaardige zal leven (Galaten 3:11), Hebreeën leert ons hoe te leven ‘door geloof’ (Hebreeën 10:38).

Indeling

1. Eerste gesprek tussen Habakuk en God (1:1-11)

- De klacht van Habakuk tot God (1:1-4)
God waarom grijpt Gij niet in?
- Gods antwoord (1:5-11)
‘Ik heb alles in handen, ook al zullen de Chaldeeën komen.’

2. Tweede gesprek tussen Habakuk en God (1:12-2:20)

- Habakuks reactie en vraag (1:12-2:1)
- Gods antwoord: (2:2-20)
‘De rechtvaardige zal door zijn geloof leven’ (2:2-4)
God is rechtvaardig: zie het vijfvoudige ‘wee hen’ aan de onderdrukker.(2:5-20)

3. Habakuk buigt zich, zijn overwinningspsalm (3:1-19)

- God komt er aan (3:3-7)
- De strijd van God (3:8-12)
- De overwinning (3:13-15)
- De reactie van Habakuk (3:16)
- Geloofsbelijdenis van Habakuk (3:17-19)

Gespreksvragen

Algemene vragen

- Wat staat er in het gedeelte?
- Wat kun je leren van God (Vader – Zoon – H. Geest)?
- Wat staat er over de mens?
- Zoek een na te laten zonde.
- Vind je ook den te volgen voorbeeld?
- Iets wat je aanspreekt?
- Wat doe je ermee in de praktijk?

1: 1-4 De klacht van Habakuk tot God.

In dit gedeelte verwoordt Habakuk zijn moeiten naar God over het volk van Juda en zijn verdrukking.

- Welke moeite zijn er onder het volk van Juda?
- Herken je elementen hiervan in onze tijd?
- Herken je elementen hiervan in je eigen leven?

1: 5-11 Gods antwoord.

- Wat is Gods antwoord?
- Hoe zou jij reageren als God zo op jouw gebed zou antwoorden?

1:12-2:1 Habakuks reactie en vraag.

- Hoe reageert Habakuk op Gods antwoord?
- Hoe reageer jij op God wanneer je Hem niet begrijpt?

2: 2-20 Gods antwoord.

- God geeft twee antwoorden. Wat is Zijn eerste antwoord (4)?
- Wat is zijn tweede antwoord (5 – 20)?
- Wat betekent het vers: ‘De rechtvaardige zal door zijn geloof leven’?
Lees ook Rom. 1:17, Gal. 3:11 en Heb. 10:38 in zijn context als hulp hierbij.
- Hoe kunnen we dit praktisch toepassen in ons leven?
- Waarvan keert God zich af in de verzen 5 tot 20 (vijfvoudige ‘wee hen’)?

- Waar loop jij gevaar naar God toe? Wat zijn jouw zwakten / begeerten in je leven?

3:1-19 Gods strijd en overwinning, Habakuks overwinningspsalm

1) Het laatste hoofdstuk is als volgt opgebouwd.

- God komt er aan (3:3-7)
- De strijd van God (3:8-12)
- De overwinning (3:13-15)
- De reactie van Habakuk (3:16)
- Geloofsbelijdenis van Habakuk (3:17-19)

Lees dit hoofdstuk eens door met deze indeling in je achterhoofd.

- Wat kan je hieruit leren?
- Welke vragen heb je?

2) Het is heel bijzonder hoe Habakuk zijn vertrouwen en geloof in God uitspreekt in de verzen 17 tot 19.

- Hoe kan hij dit? Wat is zijn geheim?
- Zou jij dit ook kunnen? Waarom wel/ waarom niet?

Habakuk- 2

De rechtvaardige zal door zijn geloof leven!

Herinnert u zich nog de preken gehouden over het boek Jeremia? Het volk Juda gaat zijn eigen weg, ze dienen afgoden en zijn corrupt. Het volk Juda is alleen maar met zichzelf bezig. In deze tijd is ook het boek Habakuk geschreven. Laten we samen eens het boek Habakuk opslaan.

Habakuk is in vele opzichten een heel bijzonder boek. Normaalgezien staan er in de boeken van de profeten de woorden van God en is de profeet de spreekbuis van God naar het volk toe. Maar in dit boek ligt dit anders, dit boek toont ons de worstelingen van de profeet, de strijd en de vragen van de profeet, alsook de relatie die hij met God heeft. Ik geloof dat dit boek in vele opzichten een heel praktisch en actueel boek is. Mijn diep verlangen is dat we deze morgen geraakt mogen worden door de boodschap van dit boek. Laten we samen bidden.

Eerste vraag van Habakuk, 1:2-4.

Er is veel onrecht in Juda, er heerst onderdrukking, ruzie en egoïsme. Habakuk is een kind van God en wil leven zoals God het van hem vraagt. Maar wanneer hij alle onrecht rondom zich ziet begrijpt hij het niet. Hij stelt God een vraag: “Waarom laat u deze ongerechtigheid toe?”. Hoe kan u als Heilig God de zonden van Uw volk nog langer toelaten?

Ik geloof dat wanneer we rondom ons kijken we onszelf ook wel eens deze vraag stellen. Waarom toch al dat onrecht om ons heen? Waarom laat U het egoïsme van de mens toe, al dat

geweld, al die ruziën, al die corruptie, al dat materialisme? God hoe komt het toch dat wanneer we U willen volgen we alleen maar strijd en moeite te verduren hebben?

Eerste antwoord van God, 1:5-7.

God is blij met de vraag van Habakuk, Hij wil als een liefdevolle God Zijn kind graag antwoorden. Habakuk, het zal inderdaad niet lang meer duren of Ik zal het volk van Juda straffen om de zonde die ze bedrijven. Ik zal een volk, de Chaldeeën, gebruiken die de straf aan Israël zal uitvoeren.

Tweede vraag van Habakuk, 1:13-14.

Het antwoord van God veroorzaakt bij Habakuk een nieuw vraagstuk. God, u bent toch te rein om het kwade te zien? Waarom gebruikt u dan een volk dat nog veel meer zonden bedrijft en nog veel egoïstischer is om het volk Juda te straffen?

Houding van Habakuk, 2:1.

Het is bijzonder mooi om te zien hoe Habakuk met God omgaat. Hij ziet God als Vader, als Heer, hij ziet God als een Heilig God die hij volledig toegewijd wil zijn. En in zijn worstelingen om God te leren kennen stelt hij een heel eerlijke vraag. Habakuk begrijpt het niet, maar hij is niet geërgerd of boos, integendeel. Hij wijst niet met het verwijtend vingertje in Gods richting. Neen, hij gelooft dat God rechtvaardig is, dat God goed is en met alles het beste voor heeft. Hij strekt zich dan ook uit naar hetgeen God tot hem wil zeggen, hij wil God echt begrijpen, vertrouwen en wacht in stilte op het antwoord van God.

Wat een houding! Habakuk begrijpt het onrecht niet, hij verstaat er niets van, maar ondanks zijn onvermogen dit te begrijpen gelooft en vertrouwt hij op God. Hij wordt stil en wacht af naar het antwoord dat God hem wil geven. Hoe vaak is dat bij ons niet anders?

Het tweede antwoord van God, 2:2-20.

- Vs 2, het antwoord dat God nu geeft is zo belangrijk dat Habakuk het moet opschrijven. Ik geloof dat dit antwoord van God ook voor ons heel belangrijk is en dat ook wij het in onze gedachten en ons hart moeten opschrijven.
- Vs 3, misschien zal hetgeen ik nu zeg nog een tijdje op zich laten wachten, maar het zal heel zeker gebeuren, hier kan je van op aan. God laat heel duidelijk zien dat Hij alles in de hand heeft, dat Hij te vertrouwen is, dat er niets gebeurt zonder Hem. God roept Habakuk en het volk Juda dan ook op om met geloofsverwachting uit te zien naar de vervulling van Zijn beloften! Wij zijn vaak mensen van het ogenblik, wanneer een probleem zich voordoet willen we onmiddellijk de oplossing en zoeken we zelf al naar een oplossing of leggen we er ons bij neer. God roept ons op: “geloof en zie uit!”.
- Vs 4, God plaatst hier twee levenspatronen tegenover elkaar.
Als eerste de opgeblazenheid, de hoogmoed en de hardheid van de Chaldeeën. Zij gaan de weg van het eigenbelang zonder zich over te geven aan de levende God.
Als tweede de gelovige: hij zal door zijn geloof leven. Dit is een prachtige zin, wat een antwoord geeft God! De rechtvaardige zal door zijn geloof leven. Het bezittelijk voornaamwoord wijst op een persoonlijke geloofsstap. Ieder moet voor zichzelf beslissen of hij wil leven vanuit zijn eigen wil of vanuit geloof.
Wanneer we leven door geloof is het leven ons deel, mogen we zeker zijn van eeuwig

leven en overwinning over de dood. Door het geloof ontvangen we het leven. Nadat de rechtvaardige door geloof het leven ontvangen heeft, gaat hij een leven leiden uit geloof. Dit is de hoofdboodschap van heel de bijbel: door het geloof ontvangen we het leven, daarna roept God ons op om uit geloof te leven.

Vb: Het is een hele stap om te zeggen ik wil Jezus aannemen als Heer en God in mijn leven, maar het is nog moeilijker om vanuit deze houding ook te leven!

- Vs 5-20, God gaat nog verder met zijn antwoord. God zegt hier het volgende. Weet Habakuk dat de Chaldeeën ook gestraft zullen worden. Vijfmaal wordt er een ‘wee’ over de Chaldeeën uitgesproken. Menselijke arrogantie en hoogmoed komen altijd ten val, God echter is een rechtvaardig en Heilig God.

Het gebed van Habakuk, 3:1-18.

Het boek Habakuk sluit af met een gebed.

- Vs 1-2, Habakuk is onder de indruk van Gods antwoord. “Dank U wel dat recht en gerechtigheid zal geschieden”.
- Vs 3, Habakuk bejubelt Gods grootheid en majesteit. Hij zal Zijn volk redden (vers 13).
- Vs 16, iedere toegewijde gelovige zal tijden meemaken dat het in zijn omgeving slecht zal gaan. In deze tijd van teleurstelling in situaties en mensen moet de gelovige overwinnen door op God te zien en het alleen van Hem te verwachten. Alleen een persoonlijke relatie met de levende God kan ons dragen in tijden van strijd en moeite.
- Vs 17-18, wanneer alles tegenvalt dan moeten we als gelovigen ervoor waken om niet meegetrokken te worden door teleurstelling, negatieve gevoelens en gedachten of ongelooft. Laten we in elke situatie vasthouden aan Gods beloften.
Romeinen 8:28: “God laat alle dingen medewerker ten goede”.
1 Tess 5:18 zegt: “Dankt God onder alles”.
En dan, dan zal God ons persoonlijk optillen. Hij zal ons opbouwen en ons laten bloeien in het werk voor Hem. Wanneer we ten alle tijde op God vertrouwen zal Hij ons zegenen.

Het boek Habakuk leert ons dat we ten alle tijde kunnen overwinnen, ook in moeilijke situaties wil God ons rust en vrede geven door onze persoonlijke relatie met Hem, door ons te verheugen in wie God is en in wat Hij voor ons wil zijn.

God toonde Habakuk dat Juda zou gestraft worden voor zijn ongehoorzaamheid door de Chaldeeën en dat uiteindelijk de Chaldeeën op hun beurt gestraft zullen worden om hun hoogmoed, zonde en egoïsme. Dit heeft echter wel 70 jaar op zich laten wachten.